

יחידה 19: ראש השנה פרק ב משנה ט

אין לערער על סמכות בית הדין שקידש את החודש

הסיפור שבמשנה הוא עוצמתי מאד, מעביר את המסר היסודי של קבלת סמכות חכמים. לימוד סיפור זה אינו פשוט. נעשה ניסיון להעביר ללב התלמידים את העוצמה של הסיפור על ידי קטעי היומן המלווים את היחידה. מומלץ לקרוא אותם יחד ולהרחיב בע"פ.

משך הוראה מומלץ: 2 שיעורים.

מטרות

1. הישג **מבנה**: התלמיד יבין שמשנה זו היא המשך למשנה הקודמת, ובעצם מתברר כי היה מדובר על קידוש חודש תשרי.
2. הישג **הבנה ופרשנות**: התלמיד יבין שרבן גמליאל דרש מרבי יהושע לחלל את יום הכיפורים שחל על פי חשבוננו כדי לוודא שהוא מקבל את פסיקתו וכדי שלא יתפלג העם לקבוצות שונות.
3. הישג **הבנה ופרשנות**: התלמיד יבין את דרשתו של רבי עקיבא על קביעת המועדות על ידי עם ישראל.
4. הישג **הבנה ופרשנות ותושב"ע**: התלמיד יבין את המשמעות של דברי רבי דוסא שכל בית דין שעומד לישראל הרי הוא כבית דינו של משה.
5. הישג **תורת חיים**: התלמיד יפנים את הערך החשוב של קבלת סמכות חכמים.

פתיחה

גוף השיעור

א. מבנה

למשימה 1 העוסקת במבנה שני חלקים: הקישור לחלקו הראשון של המעשה במשנה הקודמת, וחלוקה לארבעה שלבים בחלק של הסיפור במשנה הנוכחית. כדי לסדר את הכותרות לפי סדר מספיקה סקירה של המשנה מבלי להבין כל מה שכתוב בה.

ב. הבנה ופרשנות

משימה 2 עוסקת בגזירתו של רבן גמליאל על רבי יהושע. מטרת הגזירה היתה למנוע פילוג בעם בקיום יום הכיפורים, ולכן הגזירה היתה לבוא אליו עם מקלו ותרמילו (ולא לאכול, למשל) כדי שכולם יראו שרבי יהושע קיבל את סמכותו של רבן גמליאל.

חשיבותה של משימה 3 היא בחיבור לעוצמה של הסיפור. רבי יהושע 'מצר' – מצטער מאד – הוא נמצא בקונפליקט גדול בין סמכותו של רבן גמליאל לבין האמת לפי דעתו.

במשימה 4 חולקו דבריו של רבי עקיבא לשלוש הבנות שמשלימות אחת את השניה, התלמידים צריכים להתאים בין לשון המשנה לבין משמעותה.

משימה 5 עוסקת בהבנת דברי רבי דוסא, ניתן להיעזר בקטע היומן שמופיע לפניו.

בקטע היומן שלפני משימה 7 מתחיל תיאור של סופו של הסיפור, התלמידים מתבקשים במשימה להשלים אותו לפי מה שכתוב במשנה. כדאי להרחיב את הדיון בע"פ ולשמוע את תגובות התלמידים לסיפור.

ג. תורת חיים

השיחה בין הילדים לבין עצמם ולבין אביהם מעלה את הקושי לשמוע בקולם של חכמים כאשר חושבים אחרת, אך מנסה ליישב את הדברים בכך שה' שציווה על המצוות הוא שציווה אותנו לשמוע בקולם של חכמים.

משימה 8 עוסקת במידות הנצרכות כדי לקבל את דברי חכמים כאשר לא מסכימים איתם, ושולחת את התלמידים לברר במשפחותיהם מתי שמעו לקולו של רב, ובעצם לראות בעצמם היכן סמכות חכמים באה לידי ביטוי בחיים שלהם.